

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"א 35417-08-10 טוריקשווילי נ' משרד עו"ד: ירון יטיב ואח'

בפני כב' השופטת צילה צפת

המבקשים

1. עו"ד ירון יטיב
2. עו"ד מלי כהן
3. עו"ד צבי מועלם

נגד

המשיב:

אהרן טוריקשווילי

מיני-רציו:

* בית משפט מחוזי דחה בקשה להעברת תובענה לבית משפט השלום בקובעו, כי הסמכות לדון בתובענה לפי סעיף 30 לחוק הבוררות היא לבית המשפט המחוזי.

* בוררות – בית-המשפט המוסמך – בית-המשפט המחוזי

* בתי-משפט – סמכות – עניינית

החלטה בבקשת נתבעים להעברת התובענה, שעניינה תביעת פיצויים לפי סעיף 30 לחוק הבוררות, לבית משפט השלום.

בית המשפט המחוזי בבאר שבע, כב' השופטת צילה צפת, דחה את הבקשה, בקובעו כדלקמן:

ככלל, בית המשפט שהוסמך לדון בענייני בוררות המתנהלים לפי חוק הבוררות הינו בית המשפט המחוזי, למעט החריגים הקבועים בסעיפים 5-6 לחוק; בית המשפט שהעביר בהסכמת הצדדים את הסכסוך שהונח לפתחו לבוררות לפי סעיף 8 לחוק; בית משפט לענייני משפחה מכח צו בית משפט לענייני משפחה (בוררות בענייני משפחה); ביה"ד לעבודה מכח סעיף 28 לחוק בית הדין לעבודה.

סעיף 30 לחוק הבוררות קובע את חובתו של הבורר לנהוג בנאמנות מחד ואת זכות הנפגע לתבוע פיצויים על פי חוק החוזים בשל מעילה באמון מאידך.

אכן, המחוקק לא נקט בסעיף 30 במונח "בית המשפט", אולם אינני סבורה כי יש בכך ללמד על החרגות נוספות על אלו שקבע החוק בהגדרת בית המשפט כאמור בסעיף 1 לחוק. אילו רצה המחוקק להחריג את מתן הסעד על פי סעיף 30 היה מציין זאת במפורש.

זאת ועוד, תביעת פיצויים נגד בורר לפי סעיף 30, בגין מעילה האמון, מעמידה לדיון את התנהלותו של הבורר וטומנת בחובה רכיבים של פגיעה בכבודו ובשמו הטוב.

לית מאן ד'פליג, בית המשפט המחוזי בעל הסמכות הייחודית לדון בתביעות להעברת הבורר מתפקידו (סעיף 11 לחוק) כמו גם תביעות בעניין שכרו/הפחתת שכרו, לרבות בקשות להורות לבורר להמשיך במילוי תפקידו חרף זכות עיכוב השמורה לו במקרים בהם לא משולם שכרו (סעיפים 31-34 לחוק).

התנהלות הבורר על נגזרותיה מהווה מכנה משותף המקשר בין הסעדים השונים הנ"ל הניתנים לבעל דין לפי חוק הבוררות ויתר על כן, התנהלות הבורר היא העילה המולידה את הזכות לסעדים אלו. לא יתכן כי בכל אלו נתונה לבימ"ש המחוזי סמכות יחודית ואילו בתביעת פיצויים שגם עילתה מבוססת על התנהלות הבורר/מעילה באמון, תהיה הסמכות לבימ"ש לפי גובה הסכום הנתבע. די בכך כדי לשמוט את הקרקע תחת טיעוני המבקשים.

החלטה

1. ההליך העיקרי עניינו תביעת פיצויים שהוגשה לפי סעי' 30 לחוק הבוררות, תשכ"ח – 1968 (להלן "חוק הבוררות") ע"י צד להליך בוררות נגד הבוררים, עורכי דין, שמונו מכוח הסכם בוררות שנכרת בין התובע ובעל דינו. הבקשה דנא, הוגשה ע"י נתבע 1 והצטרף לה נתבע 3, עניינה עתירה להעברת תובענה לבית משפט השלום מהטעם כי הוא המוסמך לדון בתובענה בהתאם לסכום התביעה.
2. לטענת המבקשים, תביעה לפיצויים נגד בורר לפי ס' 30 לחוק מהווה תביעה כספית לכל דבר ועניין על כן הסמכות העניינית נקבעת לפי סכום התביעה, ובענייננו, כשסכום התביעה עומד על סך של כ 170,000 ₪, הסמכות העניינית היא לבית משפט השלום. לטענת המבקשים, בתביעה לסכום כספי אין נפקא מינה לעילת התביעה אלא אך לסכומה. זאת ועוד, חוק הבוררות מייחד הסמכות לבית משפט, שהוא כהגדרת החוק ביהמ"ש המחוזי, להעניק סעד מסויים כאשר כך נקבע במפורש בחוק, מאידך, סעי' 30 לחוק הבוררות שותק באשר לערכאה המוסמכת, שתיקה המלמדת לטענת המבקשים על החרגתו של סעי' זה מסמכותו הייחודית של בית המשפט המחוזי, ועל כן יש לקבוע את סמכות השיפוט בהתאם לגובה הסכום. מעבר לכך, נטען כי ס' 30 מתייחס להתנהלות הבורר באופן אישי במובחן מהליך הבוררות גופו כמו למשל בקשה לביטול פסק בוררות.
3. המשיב (התובע) טוען מאידך, כי המחוקק הקנה את הסמכות העניינית בכל הנוגע להליך בוררות לבית המשפט המחוזי וס' 30 לא הוחרג לעניין זה. אדרבא, המחוקק החרג מפורשות, בסעיף ההגדרות, את אותם הסעיפים בחוק הבוררות שאינם בסמכות בית המשפט המחוזי. כל פרשנות אחרת תיצור לטענת המשיב דיכוטומיה שאינה ראויה בין הסעדים השונים הניתנים בגין התנהלות הבורר, מחד- ביטול פסק בורר, העברתו מתפקידו וכיוצ"ב, ומאידך - תביעה כספית. עוד נטען, כי הבסיס לתביעה הכספית נעוץ בניהול הליך הבוררות, הליך אשר הסמכות העניינית לדון בו הוענקה ע"י המחוקק לבית המשפט המחוזי. מה גם, כי שאלת התנהלות הבורר אינה שאלת אגב אלא מרכז כובד התובענה ומכאן שאין בידי בית משפט השלום להכריע בה מכח סמכותו הנגררת.
4. אין לקבל את הבקשה.

ס' 1 לחוק הבוררות קובע:

"לעניין חוק זה-

"בית המשפט", חוץ מן האמור בסעיפים 5 ו-6- בית המשפט המחוזי".

ככלל, בית המשפט שהוסמך לדון בענייני בוררות המתנהלים לפי [חוק הבוררות](#) הינו בית המשפט המחוזי, למעט החריגים הקבועים בס' 5-6 לחוק; בית המשפט שהעביר בהסכמת הצדדים את הסכסוך שהונח לפתחו לבוררות לפי ס' 8 לחוק; בית משפט לענייני משפחה מכח צו בית משפט לענייני משפחה (בוררות בענייני משפחה), התשנ"ו-1996; ביה"ד לעבודה מכח סעי' 28 לחוק [בית הדין לעבודה](#), התשכ"ט - 1969 (ראה גם ישראל שמעוני **אופק חדש בבוררות** (התשס"ט-2009), עמ' 192; אורי שטרומן **ספר הבוררות** (תשס"א-2001), עמ' 293; סמדר אוטולנגי **בוררות-דין ונוהל** (מהדורה רביעית-2005), עמ' 679).

ס' 30 לחוק הבוררות, קובע את חובתו של הבורר לנהוג בנאמנות מחד ואת זכות הנפגע לתבוע פיצויים על פי [חוק החוזים](#) בשל מעילה באמון מאידך וזה לשונו:

"בורר שהסכים למינויו חייב לנהוג כלפי בעלי-הדין בנאמנות; מעל הבורר באמון שניתן בו, זכאי הנפגע, נוסף על כל תרופה לפי חוק זה, לפיצויים הניתנים בשל הפרת חוזה".

אכן המחוקק לא נקט בסעי' 30 במונח "בית המשפט", לעומת, למשל, סעי' 11 "העברת בורר מתפקידו" הקובע: **"בית משפט** רשאי להעביר בורר מתפקידו...." [הדגשה שלי צ.צ.], אולם אינני סבורה כי יש בכך ללמד על החרגות נוספות על אלו שקבע החוק בהגדרת בית המשפט כאמור בסעי' 1 לחוק. אילו רצה המחוקק להחריג את מתן הסעד על פי סעי' 30 היה מציין זאת במפורש.

זאת ועוד, עיון בהצעת החוק מלמד, כי זכותו של הנפגע, לתבוע את הבורר בגין מעילה באמון בעלי הדין, נולדה במהלך דיוני ועדות הכנסת בעניין אישורה של הצעת החוק. למעשה ס' 30 להצעת החוק קבע אך את חובתו של הבורר למלא את תפקידו בנאמנות, הא ותו לא (**"ה'ח תשכ"ז מס' 717**, עמ' 64). עיון בדברי הכנסת בדיוניה על הצעת החוק מעלה כי חברי הוועדה עמדו על מהותו ונפקותו של ס' 8 [לפקודת הנזיקין](#) המקנה חסינות לבורר מפני הגשת תביעות נזיקין נגדו; דא עקא, סברו כי מן הדין שיישא הבורר באחריות למעילה באמון. מטעם זה, הוסף הסיפא של ס' 30 לפיו מקום בו מעל הבורר בחובת נאמנותו, זכאי הנפגע בנוסף על התרופות לפי החוק (כגון העברת הבורר מתפקידו) לפיצויים הניתנים בשל הפרת חוזה (**דברי הכנסת 2963**, ה' אב תשכ"ה). צא ולמד, זכותו

של הנפגע להיפרע מהבורר נתחמה לגדרי הפרת חובת נאמנותו של הבורר במובחן מרשלנותו, הווה אומר: היכולת לתבוע את הבורר מתייחסת לעצם מהות תפקידו כבורר, תפקיד שבמהותו מצוי בלב ליבו של הליך הבוררות ועולה בבחינת "ענייני הבוררות". די בכך כדי לקבוע כי תובענה לפי ס' 30 לחוק מצויה בסמכות הייחודית של בית המשפט המחוזי.

5. הוסף על כך, הזכות לתבוע את הבורר לפי ס' 30 נולדה בשעת חקיקת [חוק הבוררות](#) בשנת 1968. עובר לחוק, לא ניתן היה לתבוע את הבורר בגין הפרת חוזה מכח [חוק החוזים](#) מהטעם שהבורר אינו צד להסכם הבוררות. בד בבד, חוסה הבורר תחת כנפיו של ס' 8 [לפקודת הנזיקין](#) ונהנה מחסינות מפני הגשת תביעות נזיקין בגין רשלנות. אמור איפא, כי [חוק הבוררות](#) הוא שהקים את המסד המשפטי לתביעת פיצויים נגד הבורר ומכאן שתובענות מעין אלו יש להגיש על פי חוק הבוררות, בו נקבעה סמכות ייחודית לבית המשפט המחוזי.

6. זאת ועוד, תביעת פיצויים נגד בורר לפי ס' 30, בגין מעילה האמון, מעמידה לדיון את התנהלותו של הבורר וטומנת בחובה רכיבים של פגיעה בכבודו ובשמו הטוב (ראה [ע"א 6830/00 ברנוביץ נ' תאומים](#) (לא פורסם) [פורסם בנבו]; [רע"א 9910/05 עיריית קרית ים נ' מילאון בע"מ](#) (לא פורסם) [פורסם בנבו]; [ע"א 75/89 צרפתי נ' צרפתי](#), פ"ד מז' (5) 516). לית מאן ד'פליג, בית המשפט המחוזי בעל הסמכות הייחודית לדון בתביעות להעברת הבורר מתפקידו (ס' 11 לחוק) כמו גם תביעות בעניין שכרו/הפחתת שכרו, לרבות בקשות להורות לבורר להמשיך במילוי תפקידו חרף זכות עיכוב השמורה לו במקרים בהם לא משולם שכרו (ס' 31-34 לחוק). התנהלות הבורר על נגזרותיה מהווה מכנה משותף המקשר בין הסעדים השונים הנ"ל הניתנים לבעל דין לפי [חוק הבוררות](#) ויתר על כן, התנהלות הבורר היא העילה המולידה את הזכות לסעדים אלו. לא יתכן כי בכל אלו נתונה לבימ"ש המחוזי סמכות יחודית ואילו בתביעת פיצויים שגם עילתה מבוססת על התנהלות הבורר/מעילה באמון, תהיה הסמכות לבימ"ש לפי גובה הסכום הנתבע. די בכך כדי לשמוט את הקרקע תחת טיעוני המבקשים.

לא זו בלבד, מעמדו של הבורר בהליך הבוררות כשל "אדם הממלא תפקיד שיפוטי" ([ע"א 437/74 דב ו-נחמה אלדד נ' שטיין](#), פ"ד כט' (1) 795). מעמדו הרם של הבורר נגזר אף מהצעת החוק שאחת מתכליותיה הייתה להשוות ככל הניתן את סמכויות הבורר לסמכויותיו של בית המשפט בדונו בסכסוך שהובא בפניו ([ה"ח 717](#) דלעיל, 71). באופן העולה בקנה אחד עם האמור לעיל, קבע לאחרונה בית המשפט העליון דין אחד לאמות המידה להתנהגותו של השופט ולהתנהגותו של הבורר ([רע"א 296/08 ארט-בי חברה בערבות מוגבלת \(בפירוק\) נ' עיזבון המנוח ג'ק ליברמן ז"ל](#) (לא פורסם, [פורסם בנבו]), ניתן ביום 5.12.10). על דרך של קל וחומר, אם ענייני הבוררות נמסרו בידי בית המשפט

המחוזי מפאת חשיבותם, כל שכן התנהלות הבורר המחזיק בסמכויות מעין שיפוטיות וממלא תפקיד מעין שיפוטי. אין לקבל את הטענה כי התנהלות הבורר, כאשר עילת התביעה היא מעילה באמון, הינה אינצדנטלית לתובענה לפי ס' 30 לחוק, אלא מהווה היא את סלע המחלוקת בין הבורר לבעלי הדין בהליך הבוררות. לא יתכן מצב בו מעילה באמון לצורך בקשה להעברת בורר מתפקידו תידון בבית המשפט המחוזי ואילו תביעת פיצויים בשל אותה עילה של מעילה באמון תידון בהתאם לסכום התביעה בבית משפט שלום, כאשר לב ליבה של התובענה הוא בורר טענת "מעילה באמון".

7. עולה מהמקובץ, הפרשנות המקנה לבית המשפט המחוזי סמכות ייחודית לדון בתובענות נגד בורר לפי ס' 30 לחוק עולה בקנה אחד עם רוח החוק ותכליתו, מגשימה הרמוניה בפרשנות החוק והולמת את מעמדו של הבורר בהליך הבוררות.

8. נקבע לפיכך כי הסמכות לדון בתובענה לפי ס' 30 [לחוק הבוררות](#) היא לבית המשפט המחוזי.
הבקשה לפיכך נדחית.
הנתבעים 1 ו 3 ישאו ביחד ולחוד בהוצאות המשיב בסך של 5800 ₪.

נקבע קדם משפט ליום 9/10/11 בשעה 10:00.

ניתנה היום, א' תמוז תשע"א, 3 ביולי 2011, בהעדר הצדדים.

צילה צפת 54678313/-

[בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן](#)
[נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה](#)